

Dự báo sớm, chính xác, liên tục cập nhật kịch bản ứng phó bão số 5

21:41 22/08/2025

Chiều 22/8, Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà, Phó Trưởng Ban Thường trực Ban Chỉ đạo Phòng thủ dân sự quốc gia chủ trì cuộc họp trực tiếp kết hợp trực tuyến với một số địa phương ven biển (TP. Huế, các tỉnh Thanh Hoá, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Trị) về chuẩn bị công tác ứng phó với áp thấp nhiệt đới có thể mạnh lên thành bão số 5 (Kajiki) khi đi vào Biển Đông.

Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà nhấn mạnh, bão số 5 hình thành nhanh từ áp thấp nhiệt đới (ATNĐ), có hoàn lưu rộng, dự báo phức tạp, đòi hỏi các bộ, ngành, địa phương phải tập trung cao độ, tuyệt đối không để xảy ra sơ suất, đặc biệt trong thời điểm cả nước đang hướng tới kỷ niệm 80 năm Quốc khánh 2/9.

Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà chủ trì cuộc họp chuẩn bị công tác ứng phó với Áp thấp nhiệt đới có thể mạnh lên thành bão số 5 (Kajiki) khi đi vào biển Đông - Ảnh: VGP/Minh Khôi

Các đơn vị khí tượng thủy văn phải nâng tần suất dự báo chi tiết về diễn biến, phạm vi, mức độ ảnh hưởng của bão số 5 trong những ngày tới, đặc biệt đối với Hà Nội và các đô thị lớn, “bảo đảm chính xác, không được chủ quan, không để bị động”.

Theo Phó Thủ tướng, kể từ khi Luật Phòng thủ dân sự có hiệu lực, cơ cấu tổ chức ở Trung ương và địa phương cơ bản ổn định. Tuy nhiên, việc triển khai mô hình chính quyền 2 cấp vẫn còn những vấn đề về điều hành, chỉ đạo cần tiếp tục hoàn thiện.

Thời gian qua, công tác ứng phó trước bão đã có nhiều chuyển biến tích cực, song những ảnh hưởng sau bão như mưa lớn, lũ quét, sạt lở, vẫn gây thiệt hại nặng nề về tính mạng, tài sản. Nguyên tắc “4 tại chỗ” chưa được thực hiện đồng đều giữa đồng bằng, ven biển và miền núi; thông tin liên lạc, kết nối cơ sở vẫn còn bất cập. “Chúng ta cần thẳng thắn nhìn nhận, chia sẻ kinh nghiệm giữa các địa phương, để từ đó rút ra bài học, hoàn thiện hệ thống ứng phó từ Trung ương đến địa phương,” Phó Thủ tướng nhấn mạnh.

Bộ Quốc phòng, với vai trò cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo phòng thủ dân sự quốc gia, cần làm rõ cơ chế điều hành, phân định trách nhiệm giữa các cấp, “khi nào cần đến Trung ương thì Trung ương mới vào cuộc, còn lại các bộ, ngành, địa phương phải chủ động xử lý. Cấp cơ sở hiện còn nhiều khó khăn, cần được hỗ trợ kịp thời hơn,” Phó Thủ tướng nói, đồng thời đề nghị Nghệ An, Thanh Hóa, những địa phương vừa chống bão số 4, chia sẻ kinh nghiệm, nêu rõ những việc làm được và chưa làm được để kiến nghị Chính phủ, bộ, ngành hỗ trợ sớm hơn.

“Nguyên tắc là không bị động, không chủ quan, nhưng cũng không làm cho tình hình thêm nghiêm trọng. Sau mỗi lần ứng phó, cần rút ra bài học để làm tốt hơn cho những cơn bão sau,” Phó Thủ tướng nói.

Bão số 5 di chuyển nhanh, cường độ tăng liên tục

Theo báo cáo của Cục Khí tượng-Thủy văn (Bộ Nông nghiệp và Môi trường), sáng 22/8, một vùng áp thấp trên khu vực phía Đông đảo Luzon (Philippines) đã mạnh lên thành ATNĐ, cường độ cấp 6, giật cấp 8, di chuyển theo hướng Tây Bắc với tốc độ 10-15km/h. Khoảng đêm 22/8, ATNĐ sẽ di chuyển vào Biển Đông, nhiều khả năng sẽ mạnh lên thành bão, cơn bão thứ 11 trên khu vực tây bắc Thái Bình Dương và cơn bão thứ 5 trên Biển Đông (có tên quốc tế là Kajiki).

Khi bão di chuyển vào Biển Đông, bão số 5 di chuyển nhanh, tốc độ khoảng 20 km/h, khoảng ngày 24/8 khi bão di chuyển tới khu vực quần đảo Hoàng Sa,

cường độ có thể đạt cấp 10-11, giật cấp 13-14 và còn có thể mạnh thêm khi di chuyển vào vùng biển Vịnh Bắc Bộ. Dự báo, bão số 5 sẽ duy trì cường độ cấp 11-12, giật 16 khi tiến sát đất liền Việt Nam, ngày 25/8, ảnh hưởng trực tiếp đến các tỉnh miền Trung từ Thanh Hóa-Huế.

Lãnh đạo các bộ, ngành, địa phương báo cáo - Ảnh: VGP/Minh Khôi

Ông Hoàng Đức Cường, Phó Cục trưởng Cục Khí tượng thủy văn cho biết, đặc điểm của bão số 5 là di chuyển nhanh, hoàn lưu rộng, chu kỳ hoạt động ngắn (hơn 3 ngày so với trung bình khoảng 6-7 ngày) nên cường độ tăng liên tục cho đến khi vào đất liền. Vùng gió mạnh cấp 10 có bán kính khoảng 170 km.

Do ảnh hưởng của hoàn lưu bão trên khu vực phía bắc và giữa của Biển Đông (bao gồm đặc khu Hoàng Sa) từ ngày mai (23/8) có gió mạnh cấp 6-7, sau tăng cấp 8-9. Từ ngày 24/8 gió mạnh tăng lên cấp 10-11, giật cấp 13-15. sóng cao từ 4-7 m, biển động rất mạnh kèm dông, lốc và mưa lớn có thể đánh đắm tất cả các tàu thuyền, kể cả tàu trọng tải lớn.

Các huyện đảo Lý Sơn, Cù lao Chàm, Côn Cỏ có khả năng chịu ảnh hưởng lớn của gió mạnh do bão số 5.

Khoảng từ đêm 24/8 vùng biển ven bờ khu vực từ Thanh Hóa-Huế có gió mạnh cấp 7-8, sau tăng dần lên cấp 9-10, vùng gần tâm bão cấp 11-12, giật cấp 14-15, sóng biển cao 4-6 m. Các khu neo đậu tàu thuyền, lồng bè nuôi trồng thủy sản có nguy cơ chịu ảnh hưởng lớn của gió mạnh và sóng lớn, đặc biệt khu vực từ nam Thanh Hóa đến Quảng Trị.

Khi bão còn cách đất liền 300-400 km, các khu vực bãi biển từ Quảng Ninh đến các thành phố Huế, Đà Nẵng cần lưu ý tới đông lốc ở phần phía trước của bão. Các đơn vị dự báo khí tượng thủy văn sẽ thực hiện tăng cường quan trắc và cảnh báo hiện tượng dông, lốc từng giờ.

Theo kịch bản tác động hiện tại, hoàn lưu tác động của bão rất rộng, ảnh hưởng đến ven biển bắc bộ và bắc trung bộ, khu vực ven biển từ Nghệ An-Quảng Trị sẽ là vùng chịu tác động chính của hoàn lưu bão, có khả năng có gió mạnh ven biển cấp 10-11, giật cấp 13-14.

Từ đêm 24/8 đến hết ngày 27/8 ở khu vực từ Thanh Hóa - TP. Huế xuất hiện một đợt mưa to đến rất to, lượng mưa phổ biến từ 150-300 mm, có nơi trên 600 mm, cần lưu ý tới mưa cường suất lớn lượng trên 200 mm/3 giờ.

Lãnh đạo các bộ, ngành, địa phương báo cáo - Ảnh: VGP/Minh Khôi

Đợt mưa này không chỉ ven biển mà còn mở rộng sang phía tây các tỉnh Bắc Trung Bộ. Nguy cơ xảy ra lũ quét, sạt lở đất và ngập lụt tại vùng trũng thấp, ven sông, khu đô thị các tỉnh thuộc khu vực trên. Các địa phương cần chủ động triển khai phương án phòng chống lũ, rà soát dân cư tại vùng nguy hiểm, đảm bảo an toàn hồ chứa và công trình phòng chống lũ.

Trên các sông từ Thanh Hóa đến Quảng Trị xuất hiện 1 đợt lũ, thượng lưu đạt mức báo động II, báo động III; hạ lưu các sông chính đạt mức báo động I, báo động II, Quảng Bình, Quảng Trị có nơi trên báo động II.

Khẩn trương chuẩn bị ứng phó với mưa lớn

Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường Nguyễn Hoàng Hiệp cho biết, khác với quy định hiện hành, ATNĐ cảnh báo trước 24 giờ, bão trước 48 giờ, lần này Bộ đã linh hoạt, sớm hơn để tránh bị động. Bộ đã chủ động trong công tác ứng phó với bão số 5, từ sớm, từ xa. Hai ngày trước (20/8), Trung tâm Dự báo Khí tượng thủy văn Quốc gia đã phát cảnh báo xa; hôm qua (21/8) chính thức ban hành cảnh báo áp thấp nhiệt đới, và sáng nay (22/8), Bộ đã họp khẩn, thống nhất nhận định, chỉ đạo các địa phương và phát cảnh báo gấp.

Theo dự báo, bão số 5 hình thành ngay trên Biển Đông, đi thẳng, nhanh, mưa lớn dù gió chưa quá mạnh. Đáng lo ngại, bão có khả năng ảnh hưởng từ Thanh Hóa đến TP. Huế đúng dịp cuối tuần, trùng thời điểm trước khai giảng năm học mới và các hoạt động kỷ niệm 80 năm Cách mạng tháng tám và Quốc khánh 2/9.

Về sản xuất nông nghiệp, hiện khu vực từ Thanh Hóa đến Huế có hơn 200.000 ha lúa đang làm đòng, trổ bông. Nếu gió mạnh, ngập lụt sẽ gây thiệt hại lớn, nguy cơ mất mùa. Bộ Nông nghiệp và Môi trường đã chỉ đạo các địa phương chủ động tháo nước đê, làm khô ruộng để giảm thiệt hại. Ngoài ra, các diện tích cây ăn trái, cây công nghiệp như cao su cũng tiềm ẩn nguy cơ gãy đổ khi bão đổ bộ.

Thứ trưởng Nguyễn Hoàng Hiệp nhấn mạnh lo ngại lớn nhất là mưa. Các hồ chứa thủy lợi, thủy điện ở khu vực đang tích tới 80% dung tích. Nếu mưa lớn, nguy cơ mất an toàn hồ, tái diễn sự cố như ở thủy điện Bản Vẽ là rất cao. Bộ Nông nghiệp và Môi trường đã đề nghị Bộ Công thương chỉ đạo quyết liệt các đơn vị quản lý, nhất là thủy điện nhỏ, tính toán phương án xả lũ chủ động.

Nguy cơ ngập lụt cũng đặc biệt lớn, nhất là vùng hạ lưu các hồ. Ngoài ra, lượng mưa lớn từ Lào chảy về theo sông Mã, sông Cả càng làm tăng rủi ro. Hiện Trung tâm Dự báo Khí tượng thủy văn Quốc gia đang sử dụng dữ liệu vệ tinh và trí tuệ nhân tạo để dự báo lượng mưa từ Lào.

Phó Thủ tướng nhấn mạnh, dự báo dù cố gắng đến đâu cũng chỉ là dự báo, do vậy các cơ quan phải bám sát diễn biến thực tế, cập nhật liên tục để phòng ngừa - Ảnh: VGP/Minh Khôi

Bộ Nông nghiệp và Môi trường đề nghị các địa phương Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị, Huế chủ động phương án di dân sớm, rút kinh nghiệm từ Điện Biên, Lai Châu, Con Cuông (Nghệ An), tránh chia cắt, bị động.

Trung tướng Doãn Thái Đức, Cục trưởng Cục Cứu hộ - Cứu nạn (Bộ Quốc phòng) cho biết Bộ Quốc phòng đã có công điện gửi các cơ quan, đơn vị quân đội trong phạm vi ảnh hưởng của bão số 5, từ vùng biển Quảng Ninh đến Khánh Hòa sẵn sàng huy động người và phương tiện. Trọng tâm ứng phó tại địa bàn Quân khu 4 và Quân khu 5; các đơn vị khác vừa trực tại chỗ, vừa sẵn sàng cơ động khi có lệnh. Tổng đài 112 được kích hoạt từ ngày 15/8 để nhận yêu cầu trợ giúp và tìm kiếm cứu nạn trên phạm vi toàn quốc.

Lãnh đạo hai tỉnh Thanh Hóa và Nghệ An cho biết, cả hai địa phương đều vừa trải qua những cơn bão lớn, trong đó có bão số 4, gây ra nhiều thiệt hại. Đặc thù địa hình của các tỉnh này vừa có miền núi, vừa có đồng bằng, ven biển, nên thiên tai diễn biến rất phức tạp: Khu vực miền núi thường xuyên xảy ra lũ quét, sạt lở đất; vùng đồng bằng, ven biển chịu tác động trực tiếp của hoàn lưu bão.

Các địa phương đã triển khai phương châm “bốn tại chỗ”, huy động tối đa lực lượng tại chỗ để ứng phó, bước đầu phát huy hiệu quả. Tuy nhiên, thực tế cho thấy công tác chỉ đạo, điều hành vẫn còn nhiều khó khăn, bất cập. Hệ thống thông tin liên lạc ở cơ sở đôi lúc gián đoạn; năng lực, phương tiện, trang thiết bị cứu hộ, cứu nạn ở cấp xã, huyện còn hạn chế; hạ tầng chưa đồng bộ khiến việc cơ động, ứng cứu gặp nhiều trở ngại.

Lãnh đạo hai tỉnh kiến nghị Chính phủ và Ban Chỉ đạo quốc gia sớm có cơ chế hỗ trợ về nguồn lực, trang thiết bị, cũng như nâng cao năng lực dự báo về thủy văn, mưa, lũ và điều phối để giúp địa phương chủ động hơn trong công tác phòng, chống và khắc phục hậu quả thiên tai, giảm thiểu thiệt hại về người và tài sản trong những cơn bão tới.

Công tác dự báo phải luôn chủ động, phòng ngừa là chính

Kết luận cuộc họp, Phó Thủ tướng nhấn mạnh, dự báo dù cố gắng đến đâu cũng chỉ là dự báo, do vậy các cơ quan phải bám sát diễn biến thực tế, cập nhật liên tục để phòng ngừa. Phòng ngừa tốt sẽ giảm thiệt hại, còn chủ quan, thiếu chủ động thì hậu quả rất lớn, khó lường. “Sau mỗi cơn bão, mỗi sự cố thiên tai, các cơ quan, bộ ngành và địa phương phải rút kinh nghiệm, hoàn thiện hơn nữa, không được chủ quan, phải chủ động và có phương án khoa học, chặt chẽ”.

Thời gian qua, các cơ quan khí tượng – thủy văn đã dự báo khá chính xác xu thế bão, cấp độ bão, hợp tác tốt với các trung tâm quốc tế. Tuy nhiên, dự báo mưa và thủy văn vẫn còn nhiều hạn chế, cần khắc phục. Bộ Nông nghiệp và Môi trường phải chỉ đạo, sau mỗi cơn bão có khảo sát, đánh giá lại kết quả dự báo, rút ra bất cập, đề xuất giải pháp hoàn thiện, đặc biệt về mưa, thủy văn.

Phó Thủ tướng yêu cầu các cơ quan dự báo phải tính đến mưa từ thượng nguồn Lào, có phối hợp quốc tế để nắm được thông tin chính xác, kịp thời. “Dự báo phải đi liền với “vũ khí sắc bén”, tức là công cụ, mô hình phải đủ hiệu quả. Dù đã ứng dụng trí tuệ nhân tạo và các mô hình, nhưng nếu chưa hiểu nguyên nhân sai số, chưa khắc phục được thì vẫn là hạn chế”, Phó Thủ tướng nói và nêu rõ, công tác dự báo cần cung cấp kịp thời thông tin về diễn biến bão số 5 cho Thủ tướng để ban hành công điện ứng phó, cập nhật thường xuyên cho các địa phương, nhất là nơi diễn ra sự kiện chính trị quan trọng như Hà Nội. Bên cạnh đó, phải có đánh giá phạm vi ảnh hưởng trên biển, trên đất liền, thủy triều, sóng, nguy cơ nước dâng ven biển; dự báo trước – trong – sau bão, đặc biệt là hoàn lưu sau bão.

Điều hành ứng phó phải có kịch bản cụ thể, phân cấp rõ ràng

Phó Thủ tướng đề nghị các bộ, ngành, địa phương khẩn trương rà soát toàn bộ hồ, đập thủy lợi, thủy điện. Bộ Công Thương có trách nhiệm điều tiết các hồ đập thuộc phạm vi quản lý, phối hợp Bộ Nông nghiệp và Môi trường để vận hành liên hồ hiệu quả.

Các tỉnh, thành phố phải xây dựng phương án, kịch bản ứng phó với bão số 5 cụ thể theo từng vùng: Đồng bằng, ven biển, miền núi. Cần giao rõ trách nhiệm

cho Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh, Sở Nông nghiệp và Môi trường, Sở Xây dựng, Công Thương, Y tế, chính quyền cấp huyện, xã. Phương án di dân phải cụ thể: trường hợp nào di dân, lực lượng nào tham gia, di chuyển dân tới đâu.

Phó Thủ tướng nhấn mạnh vai trò của lực lượng tại chỗ, nhất là ở những địa bàn có nguy cơ cao, dễ chia cắt. Quân khu 4, Quân khu 5 và Bộ Chỉ huy Quân sự các tỉnh phải phối hợp với địa phương, bố trí lực lượng kịp thời, hỗ trợ “bốn tại chỗ”.

Theo Phó Thủ tướng, điểm yếu hiện nay là khi thiên tai xảy ra thường mất điện, mất thông tin. Ông yêu cầu Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo Phòng thủ dân sự quốc gia và các đơn vị liên quan cùng VNPT, Viettel, quân đội, công an phải có phương án dự phòng từ bây giờ: Bố trí máy phát điện, thiết bị vệ tinh, duy trì kết nối đến tận xã, thôn, bản ở vùng núi...

Phó Thủ tướng nhấn mạnh, tại các địa phương, phương châm “bốn tại chỗ” không chỉ là con người và phương tiện, mà còn phải dự trữ đầy đủ: Lương thực, thuốc men, nước uống, vật tư thiết yếu, điện, thông tin liên lạc. Đặc biệt, phải chuẩn bị theo từng cụm dân cư ở vùng sâu, vùng xa, nơi một xã có khi rộng hơn cả một huyện đồng bằng, dễ bị cô lập khi bão lũ xảy ra.

Phó Thủ tướng yêu cầu xây dựng kịch bản điều hành rõ ràng khi ứng phó với bão. Trước hết là địa phương chịu trách nhiệm toàn diện; tiếp đến là bộ ngành liên quan; cuối cùng mới đến Ban Chỉ đạo Trung ương. Địa phương có quyền sử dụng “quyền của Thủ tướng, Phó Thủ tướng, Bộ trưởng” để huy động lực lượng khi cần thiết. Chỉ khi vượt quá khả năng thì mới đề nghị Trung ương hỗ trợ.

“Hiện nay ứng phó vẫn còn bị động, đơn giản, nhiều lúc Trung ương dồn xuống chỉ đạo khiến thiếu tập trung. Cần chuyên môn hóa, tăng tính khoa học, dựa trên phân cấp rõ ràng để ứng phó hiệu quả, lâu dài”, Phó Thủ tướng chỉ rõ.

Ngoài công tác ứng phó trước mắt, Bộ Nông nghiệp và Môi trường, các địa phương chú ý sản xuất nông nghiệp trong mùa bão: Nuôi trồng thủy sản, lúa, cây công nghiệp, cây ăn quả... Các sở, ngành ở địa phương phải chủ động tham mưu cho lãnh đạo, không chờ chỉ đạo từ Bộ.

Các tỉnh, thành phố chú trọng công tác quy hoạch, xây dựng khu dân cư an toàn, xóa nhà tạm, sắp xếp lại dân cư vùng rủi ro cao. Đây là nhiệm vụ lâu dài, góp phần nâng cao khả năng thích ứng với biến đổi khí hậu, ứng phó với thiên tai cực đoan.

Theo chinhphu.vn